

Az óra anyaga: Kármán Tibor Egy focista naplójából című ifjúsági regényének feldolgozása 1. - „Elsők” (90 perc)

Az óra céljai: A regény feldolgozása során a cselekmény megbeszélése, a regény üzeneteinek megfejtése. A jellemábrázolás lehetőségeinek megláttatása. A regényidő meghatározása. Erkölcsi dilemmák: első benyomás, előítélet. Mindannyian mások vagyunk, de egyek vagyunk Krisztus Jézusban. Szerencse, véletlen vagy isteni gondviselés? A hit erősítése a beszélgetések során. A regény cselekményének logikai sorrendbe állításával a logikus gondolkodás fejlesztése. A siker ára – „szabálykönyv” a mindennapokhoz címmel egyéni füzet készítése, lényegkiemelés, a regény üzeneteinek megfogalmazása. A páros és csoportos feladatmegoldással a szociális készségek fejlesztése. A kreatív feladatokkal az alkotókészség fejlesztése.

Idő	Szakaszok és célok	Tanulói tevékenységek	Tanári tevékenységek	Munkaforma/ Módszer	Tananyagok/ Eszközök	Megjegyzések
perc 5'	Ráhangelés	Figyelnek a feladatra, gondolkoznak a válaszon. Ha megkapják a labdát, elmondják, milyen szó jutott az eszükbe.	<p>„A regény, amellyel foglalkozunk, a fociról szól. Mi jut eszetekbe a fociról? Az válaszoljon, akinek a labdát dobom!”</p> <p>(Várható válaszok: gól, kapus, labda, bíró, Dinyó, Lapát, győzelem, bajnokság stb.)</p> <p>„A következő feladatban olyan szavakat keressetek, melyek elé odailleszthető az >>első<< szó.”</p> <p>(Várható válaszok: osztály, pad, szerelem, csók, bicikli stb.)</p>	frontális asszociációs játék	focilabda	A tanulók előzetes feladatként már megkapták a regény elolvasását.
10'	Jelentés-teremtés 1. <u>Kapcsolat, célkitűzés</u> 2. <u>Első benyomások</u>	Megfigyelik a pedagógus által mutatott képeket, megfogalmazzák és elmondják véleményüket.	<p>„A mai óra kulcsszava ez lesz: <i>első</i>.”</p> <p>„Nézzétek meg a képeket! Mi a véleményetek, milyen emberek lehetnek ők? Mi az első benyomásotok?”</p> <p>A megoldások meghallgatása.</p>	beszélgetés	képek (1. melléklet)	A képek forrása: pixabay, pixnio, pxhere, a mellékletekben pontosan

		<p>X.Y. kikeresi a Magyar szólások és közmondások című könyvből a közmondás jelentését és felolvassa. A többiek meghallgatják.</p> <p>A.B. felolvassa a másik magyarázatot. A tanulók megfogalmazzák és elmondják véleményüket.</p>	<p>„Mi alapján gondoljátok ezt?” (ruházat, hajviselet, testtartás, arckifejezés) „Biztosan ilyen emberek ők?”</p> <p>„Melyik közmondás jut eszetekbe arról, hogy nemcsak az öltözet számít?” (Nem a ruha teszi az embert.)</p> <p>„X.Y, kérlek, keresd ki a Magyar szólások és közmondások című könyvből a jelentését!” (r347. Ne öltözetük alapján ítéljük meg az emberek értékét! Vö.: r349) „Mit jelent a vö. rövidítés?” (vesd össze, vagyis olvasd el azt is) „A.B, kérlek, olvasd fel ezt a magyarázatot is!” „Mi a véleményetek?” A vélemények meghallgatása.</p>		Magyar szólások és közmondások c. könyv	feltüntetve. Ezek az oldalakon ingyenesen kereshetünk további képeket is.
5'	3. <u>Az előítéletek</u>	A diákok elmondják előzetes ismereteiket az előítélet fogalommal kapcsolatban.	<p>„Kiemelek egy szót a magyarázatból: ítéljük meg. Mit jelent az előítélet kifejezés?”</p> <p>Pontosítja a tanulók magyarázatait. (Olyan vélemény, aminek nincs tapasztalati alapja, elsősorban érzelmi alapú, azelőtt fogalmazódik meg bennünk, mielőtt a személyt jobban megismernénk.)</p>	beszélgetés tanári magyarázat		Nem térünk ki a sztereotípiára, diszkrimináció fogalmakra, ezek későbbi életkorban kerülnek elő. Javasolt videó:

						https://www.youtube.com/watch?v=OEiTk4HzyMQ
10'	4. <u>„Hópelyhek”</u>	A pedagógus útmutatása alapján dolgoznak.	<p>„Mindenki válasszon az asztalomról egy színes papírt! Bármilyen színűt választhattok, amilyen tetszik! Hajtsátok félbe, majd tépjétek le a jobb felső sarkát! Ismételjétek meg ezt még kétszer! Hajtsátok szét a lapokat!”</p> <p>„Egyformák lettek a hópelyhek?” (Nem.)</p> <p>„Miért szakadt másképpen a papírok?” (Kisebbet vagy nagyobbat téptünk, a szakítás nem szabályos stb.)</p> <p>„Ha néhány társad papírja máshogy szakadt, mint a tiéd, akkor ők ettől már rossz emberek?” (Persze, hogy nem.)</p> <p>„Aszerint ítélkezünk az emberek felett, hogy ugyanúgy csinálják a dolgokat mint mi, vagy nem?” (Általában igen.)</p> <p>„Mit üzent számodra ez a kis játék?” (Pl.: Attól, hogy valaki másként csinál valamit, még nem rossz. Vagy másként gondolkozik valamiről, még lehet igaza stb.)</p>	tanári magyarázat szemléltetés	színes, négyzet alakú papírok	forrás: Konfliktus és kommunikáció (Át a konfliktuskezelés labirintusán) c. könyv 61.p.
20'	5. <u>Jellemek a regényben</u>	Csoportokban dolgozva a regény szövegében megkeresik a kijelölt	A csoportok feladatai: A. <u>csoport</u> : Dinyó első benyomása a tiszteletesről.	csoportmunka		A.: 8-10. oldal

		<p>szereplőkre vonatkozó utalásokat.</p> <p>Megfogalmazzák a válaszokat és elmondják társaiknak.</p>	<p>(„valami egyházi ember lehet”, „erre már méregbe jöttem”, „papforma”, „városi kurafi”, „nagyon nem tetszett”)</p> <p>B. <u>csoport</u>: Mit tudunk meg Bori néniről? (limonádét hoz, „szerettük, mert mindig mosolyog”)</p> <p>C. <u>csoport</u>: Milyen embernek tartották az öreg Bordást a gyerekek? („elhajtott minket, volt, hogy a labdánkat is elvette”, mogorva, „soha egy dicsérő szót nem kaptunk tőle”)</p> <p>D. <u>csoport</u>: Mit tudunk meg Dinyó apjáról? („dörmögte egy sörrel a kezében”, nagy hasa van, „bögte felém gulyásos-sörös leheletével”, vizenyős szem, „csak saját magát fényezte”)</p> <p><i>„Hogyan változott meg, megváltozott-e Dinyó és a fiúk véleménye a későbbiekben ezekről a szereplőkről?”</i> (Bori néniről és Dinyó apjáról nem, a tiszteletesről és Bordásról igen.)</p> <p><i>„Mi lehet ennek az oka?”</i> (Bori néni az elejétől nyitott, kedves személyiség, Dinyó apjáról pedig nagyon sok jellemvonás kiderül. A tiszteletest és Bordást jobban</p>			<p>B.: 14. oldal</p> <p>C.: 8. és 28. oldal</p> <p>D.: 10-12. oldal</p> <p>Ha marad idő, beszélhetünk a regényidőről, amely talán oka lehet Dinyó családjának negatív hozzáállásának. Pontos évet nem ír a szerző, de néhány adatból az következik, hogy a rendszerváltás</p>
--	--	--	---	--	--	---

			<p>megismerik a fiúk, így derül ki valódi énjük.)</p> <p><i>„Dinyó apjáról annyi mindent megtudunk, hogy ezt már nem előítéletnek, hanem tapasztalatnak nevezhetjük. Ezért marad a regény végéig ugyanolyan, nem túl szimpatikus.”</i></p>			<p>utáni években játszódhat a regény. (létszámleépítés a gyárban, az öreg Wartburg, jobbosok-balosok, polgármester és „a párt” említése – 68. oldal)</p>
15'	6. <u>Az első meccs, az első gól: szerencse kell a sikerhez?</u>	<p>Megnézik a képet, meghallgatják a bejátszást. Válaszolnak a pedagógus kérdéseire.</p> <p>Csoportmunkában megoldják a feladatot, készítenek egy logikai térképet a megadott szókétyák felhasználásával.</p>	<p>Az óra elején mutatott képek közül újra kivetíti Szepesi György portréját, elindítja a hangfelvételt.</p> <p><i>„Az óra elején már láttatok ezt a képet, most a képen látható férfi hangját is meghallgathatjátok. Ki lehet ő, mi lehet a foglalkozása?”</i></p> <p>Meghallgatja a gyerekek válaszait, majd mesél néhány dolgot Szepesi Györgyről.</p> <p><i>„Térjünk vissza a regényhez! Hogyan jutott el Dinyó az első gólig?”</i></p> <p>Borítékban kiosztja a csoportoknak a szókétyákat.</p> <p>Ellenőrzi és értékeli a feladatmegoldást.</p>	szemléltetés beszélgetés tanári magyarázat	<p>kép Szepesi Györgyről hangfelvétel https://index.hu/sport/2018/07/26/szepesi_gyorgy_hangjan_szolt_ak_a_magyar_sport_legnagyobb_sikerei_es_bukasai/</p> <p>borítékban szókétyák csoportonként (lásd melléklet)</p>	<p>A hangbejátszás az újabb motivációt is szolgálja. Forrás: http://www.netzetisport.hu/magyar_valogatott/atizenkettedik-jatekos-szepesi-gyorgy-96-eves-2617197</p> <p>A csoportok azonos feladatot kapnak, a</p>

		Elmondják megoldásaikat.	<p>„Szükség volt-e véleményetek szerint valamelyik lépéshez szerencsére?” A beszélgetés során rávezeti (vagy megerősíti) a gyerekeket, hogy sem szerencse, sem véletlen nem létezik. Isten irányítja az életünket. „Sem szerencse nem létezik, sem véletlenek nincsenek. Munka van, és annak eredménye és jutalma.”</p>	megbeszélés, ellenőrzés, értékelés beszélgetés		megoldás azonban eltérő lehet! 66. oldal
20'	7. <u>Rendhagyó olvasónapló</u>	<p>A pedagógus útmutatásai alapján elkezdik a rendhagyó olvasónapló vezetését.</p> <p>Felírják az 1. oldalra a mottót.</p> <p>Beragasztják a saját maguk által készített hópelyhet, aláírják a bibliai igeszakasz alapján fogalmazott mondatot.</p>	<p>„A regényhez egy rendhagyó olvasónaplót készítünk. Valójában nem is olvasónapló lesz ez, inkább egy notesz, napló, füzet, melyet magatok írtok – magatoknak.”</p> <p>1. oldal: mottó „A foci játék, az élet nem az. Mindkettőt csak komolyan érdemes csinálni.”</p> <p>2. oldal: a hópely beragasztása „Mindannyian mások vagyunk, de ... egyik vagyunk Krisztus Jézusban” (Gal 3,28) aláírással.</p> <p>3. oldal: a szerencséről és véletlenekről szóló idézet.</p>	<p>tanári magyarázat</p> <p>egyéni munka</p> <p>egyéni vagy páros munka</p>	<p>összefűzött lapok vagy üres füzet</p> <p>ragasztóstift</p>	<p>Az idézet a könyv 54. oldalán olvasható.</p>

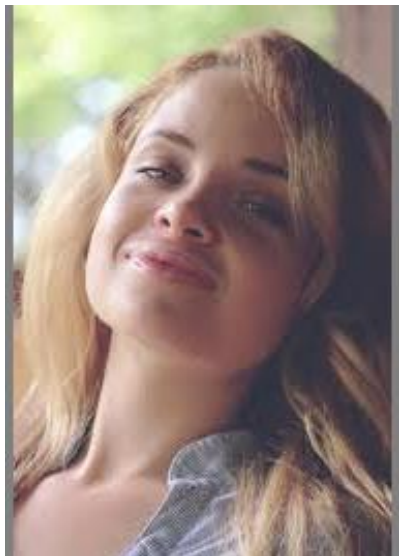
		A pedagógus irányított kérdései alapján vagy önálló munkával idézeteket keresnek a regényből, és beírják az olvasónaplóba. Rajzot, ábrát, illusztrációt készítenek hozzá.	További oldalak: idézetek a könyvből, melyek a mindennapokban, a sikeresség, a boldog élet felé vezető úton segíthetik a diákokat. <i>„Az óra hátralevő részében keressetek a könyv első 30 oldaláról olyan mondatokat, melyek üzennek számotokra valamit arról, hogyan érdemes élni az életet! Készítsetek rajzokat, illusztrációkat is!”</i>		színes ceruzák, filctollak	Javaslatok az idézetekhez a mellékletekben olvashatóak. Kérdésekkel segíthetjük a tanulókat a feladat megoldásában.
5'	Zárás, reflexiók	Címeiket fogalmazzák meg, és elmondják társaiknak.	<i>„Milyen címet adnál a most elkezdett rendhagyó olvasónaplódnak?”</i> (pl. Jótanácsok a mindennapokhoz, Lelki iránytű, Így élj! A siker titkai) Házi feladat: <i>„Az általad legjobbnak érzett címet írd a füzet borítójára!”</i>	beszélgetés		

Mellékletek

1. Képek

A képek forrása:

<https://pixabay.com/hu/photos/n%C5%91-az-emberek-1%C3%A1ny-portr%C3%A9-modell-3177506/>

<https://pixnio.com/hu/emberek/ferfiak/szakall-szemuvegek-bajusz-portre-emberek-ember-szemuveg-zene>

<https://pixnio.com/hu/emberek/nok/emberek-lany-pulover-hideg-no-divat-teli-portre>

<https://pixnio.com/hu/emberek/nok/nagymama-no-fekete-feher-emberek-idosek-street-portre>

<https://pxhere.com/hu/photo/373298>

<https://pxhere.com/hu/photo/1568973>

<https://pxhere.com/hu/photo/552933>

<https://pxhere.com/hu/photo/947184>

[https://hu.wikipedia.org/wiki/F%C3%A1jl:Szepesi_Gy%C3%B6rgy_a_-_Fortepan_20746_\(cropped\).jpg](https://hu.wikipedia.org/wiki/F%C3%A1jl:Szepesi_Gy%C3%B6rgy_a_-_Fortepan_20746_(cropped).jpg)

2. Szókártyák

Dinyó első gólja	Dinyó szeret focizni	a tiszteletes a faluba érkezik	a tiszteletes ért a focihoz
Dinyó első meccse	Dinyó tehetséges a fociban	Dinyó kitartóan edz	a tiszteletes vállalja az edzéseket
a falubeli fiúk is szívesen fociznak	a falubeli fiúk is lelkesen edzenek	a tiszteletes benevezi a fiúkat a bajnokságba	a tiszteletes csapatot szervez

3. Javasolt idézetek

„... fejlődni csak akkor fognak, ha azokat a mozdulatokat is gyakorolják, amik kevésbé mennek” (16.p.)

„Amit vet az ember, azt aratja is.” (18.p.)

„Ha lelki békében szeretnénk élni önmagunkkal, akkor tetteinket a jóság, hűség, szelídség kell, hogy vezesse.” (19.p.)

„Egy csapattagság felelősséggel jár.” (23.p.)

„Amit csinálunk, azt csak teljes erőből lehet csinálni.” (25.p.)

„Ahhoz, hogy ki tudják hozni magukból a maximális teljesítményt ... saját magukat kell legyőzniük. Ez az, ami előrevisz.” (30.p.)